

2023-10-05
Fi2023/02625**Finansdepartementet**Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Uppdrag om motverkande av bedrägerier

Regeringens beslut

Regeringen ger Finansinspektionen i uppdrag att redovisa hur inspektionen bedriver tillsyn över betaltjänstleverantörernas tillämpning av bestämmelserna om motverkande av bedrägerier i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Finansinspektionen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 31 maj 2024.

Skälen för regeringens beslut

I takt med att samhället har blivit alltmer digitaliserat har det på många sätt blivit enklare och smidigare att göra köp, betalningar och bankärenden. Samtidigt har det lett till att också bedragares verksamhet har underlättats. Bedrägerier mot privatpersoner – inte sällan pensionärer – är också en viktig och växande finansieringskälla för kriminella gäng.

Det stora flertalet bedrägeriformer förutsätter att kriminella missbrukar produkter och tjänster som tillhandahålls av betaltjänstleverantörer, framför allt banker. Den stora mängden bedrägerier gör också att det inte är rimligt att anta att problemet kan lösas endast genom insatser från de brottsbekämpande myndigheterna, utan det står klart att förebyggande åtgärder behövs. Banker har därför en nyckelroll för att motverka bedrägerier på betalningsmarknaden.

Lagen (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen) är den centrala lagstiftningen på området. En av grundtankarna i betaltjänstlagen är att betaltjänster ska vara säkra så att bedrägerier inte kan genomföras och att kunder, om bedrägerier ändå sker, ska skyddas mot verkningarna av dessa. Det kommer till uttryck genom bestämmelserna om stark kundautentisering

(5 b kap. 4 §), obehöriga transaktioner (5 a kap. 1–8 §§) och begränsning av betalningsinstruments användning (5 kap. 4 §).

Vidare ska en bank ha system för hantering av operativa risker (5 b kap. 1 § betaltjänstlagen). Finansinspektionen har meddelat föreskrifter som klargör att en bank åtminstone ska göra en riskbedömning av betaltjänsterna och ta fram en beskrivning av de säkerhetsåtgärder som ska skydda kunderna mot de risker som identifierats, bl.a. mot bedrägerier (Finansinspektionens föreskrifter om verksamhet för betaltjänstleverantörer [FFFS 2018:4]). Även Europeiska bankmyndigheten har antagit riktlinjer som konkretiserar bestämmelserna i betaltjänstlagen (Riktlinjer för säkerhetsåtgärder för operativa risker och säkerhetsrisker för betaltjänster enligt direktiv (EU) nr [EU] 2015/2366 [Eba/GL/2017/17]).

Slutligen ska en bank till Finansinspektionen rapportera operativa risker och åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa risker. Banken ska också till inspektionen lämna statistiska uppgifter om bedrägerier (5 b kap. 2 § betaltjänstlagen).

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i betaltjänstlagen följs (8 kap. 1 §). Finansinspektionen ska bl.a. arbeta för att det finansiella systemet ger ett högt skydd för konsumenter. Ett viktigt led i konsumentskyddet är att användare av betaltjänster ges ett tillräckligt skydd mot bedrägerier. Att motverka bedrägerier är också viktigt för att begränsa kriminellas möjlighet att utnyttja det finansiella systemet för att berika sig själva eller finansiera annan brottslighet.

Mot denna bakgrund bör Finansinspektionen ges i uppdrag att redovisa hur inspektionen bedriver tillsyn över betaltjänstleverantörernas tillämpning av bestämmelserna om motverkande av bedrägerier i betaltjänstlagen. Redovisningen ska bl.a. omfatta

- hur Finansinspektionen tar hänsyn till risken för att betaltjänstleverantörernas produkter och tjänster används för bedrägerier i tillsynen,
- vilka tillsynsåtgärder som inspektionen vidtagit eller avser att vidta i syfte att betaltjänstleverantörerna ska minska risken för bedrägerier, och

- hur den statistik om bedrägerier som inspektionen samlar in kan användas för att minska risken för sådana transaktioner.

På regeringens vägnar

Niklas Wykman

Max Larsson

Kopia till

Fi/FMA

Fi/BA